

Consiliul Superior al Magistraturii

Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău  
MD-2004, mun. Chișinău  
str. Mihai Sadoveanu, 24/1  
tel: 022-34-26-20, fax: 022-44-10-90



Высший Совет Magistratury

Суд Чокана, мун. Кишинэу  
MD-2004, мун. Кишинэу,  
ул. Михай Садовяну 24/1  
тел: 022-34-26-20, факс: 022-44-10-90

Dosarul nr. 1rh-4/2016  
Data: 22.09.2016

Curtea Constituțională  
Str. A. Lăpușneanu 28, mun. Chișinău

Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, Vă expediază cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate alăturată la cererea de revizuire a procesului penal.

Anexă: încheierea nr. 1rh-4/16 din 05.09.2016 - 04 file.

Judecător

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ  
A REPUBLICII MOLDOVA  
Manăscuța Igor  
INTRARE NR. 1139  
23 09 2016

nr. 1rh-4/2016

## ÎNCHEIERE

05.09.2016

m.Chișinău

Judecătoria s. Ciocana

Instanța compusă din:

Președinte de ședință

judecător

Igor Mânăscurtă

grefier

Alina Pereanu

cu participarea procurorului Ivan Filimon, avocatului Bot Alexandru, examinînd în ședință de judecată publică cererea de revizuire a hotărîrii judecătorești înaintată de către Bot Alexandru în interesele lui Verdeș Artur și Chirilov Serghei

## A CONSTATAT

Prin sentința Judecătoriei s. Ciocana m.Chișinău din 27.12.2013 în privința lui A.Verdeș, S.Chirilov și I.Ciortan a fost încetat procesul penal pe art. 328 Cod penal, deoarece fapta lor constituie o contravenție.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13.05.2014 au fost respinse apelurile declarate de către părători în numele inculpaților, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care A.Verdeș, S.Chirilov și I.Ciortan au fost recunoscuți vinovați și condamnați în art. 328 al. 2 lit. a), c) Cod penal la 2 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a activa în organele MAI, pe un termen de 4 ani.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 01.10.2014 a fost dispusă inadmisibilitatea recursurilor împotriva sentinței din 27.12.2013 a Judecătoriei s. Ciocana m.Chișinău și deciziei Curții de Apel Chișinău din 13.05.2014.

Prin intermediul cancelariei Judecătoriei s. Ciocana m.Chișinău, la data de 10.06.2016, iar ulterior și pe parcursul examinării cauzei, au parvenit cererile de revizuire a hotărîrii judecătorești în cadrul procesului penal a avocatului Bot Alexandru, în interesele lui Verdeș Artur Pavel, precum și Chirilov Serghei, prin care avocatul a solicitat revizuirea procesului penal în temeiul art. 458 al. 3 pct. 4) Cod de procedură penală.

Totodată solicitantul cererii de revizuire a înaintat o cerere, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 328 din Codul penal în baza căruia au fost condamnați Verdeș Artur și Chirilov Serghei, fiind invocate motive și temeuri în vederea neconstituționalității articolului sus menționat.

În cadrul ședinței de judecată din 05.09.2016 reprezentantul condamnaților A.Verdeș și S.Chirilov, avocatul Bot Alexandru a solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în baza motivelor de fapt și de drept invocate drept temei al acesteia, iar reprezentantul Procuraturii s. Ciocana m.Chișinău,

procurorul Ivan Filimonov, a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe motiv că aceasta nu se încadrează în prevederile legale și nu poate fi aplicată la etapa dată a procesului, or la momentul condamnării lui A.Verdeș și S.Chirilov, art. 328 Cod penal, nu era declarat neconstituțional, iar eventuala declarare neconstituțională a legii prin ridicarea excepției de neconstituționalitate ar genera o practică vicioasă în vederea multiplelor revizuri pe alte cauze .

Ascultînd participanții, studiind materialele dosarului, instanța de judecată găsește cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate întemeiată care urmează a fi admisă, reieșind din următoarele considerente.

Astfel instanța reține că, în conformitate cu art. 7 (3) Cod de procedură penală (3) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se ... sesizează Curtea Constituțională.

Instanța reține că obiectul examinării cauzei date la momentul depunerii cererii prind controlul constituționalității, îl constituie examinarea cererii de revizuire a procesului penal înaintă în ordinea prevederilor art. 458 (3) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căruia „Revizuirea poate fi cerută în cazurile în care: 4) Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă”.

Totodată instanța reține că, în conformitate cu art. 458 Cod de procedură penală (1) Hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atît cu privire la latura penală, cît și cu privire la latura civilă. (2) Dacă hotărîrea judecătorească se referă la mai multe persoane sau mai multe infracțiuni, revizuirea se poate cere pentru oricare dintre fapte sau dintre făptuitori.

Din cele menționate mai sus desprindem că o hotărîre irevocabilă într-un proces penal ar putea fi revizuită dacă ulterior adoptării hotărîrilor judecătorești și devenirii irevocabile a acestora, Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă.

Totodată instanța reține că revizuirea în cadrul unui proces penal este o cale extraordinară de atac, dar care face parte din cadrul procesului penal, or potrivit art. 1 Cod de procedură penală (1) Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvîrșirea unei infracțiuni.

Astfel, instanța consideră că instituția ridicării excepției de neconstituționalitate este aplicabilă la etapa revizuirii procesului penal.

În același timp instanța notează că în temeiul art. 135 lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui

Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și tratatelor internaționale la care Republica Mo Mo va este parte.

În temeiul Hotărîrii Curții Constituționale din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărît că, în sensul art. 135 al. 1 lit. a) și g) coroborat cu art. 20, 115, 116, 134 din Constituție în cazul incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusive la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- 1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 al. (1) lit. a) din Constituție;
- 2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- 3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- 4) Nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Prin aceeași hotărîre sa menționat că, pînă la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în exercitarea prezentei hotărîri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/complete de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul art. 135 al. 1 lit. a), și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărîre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

Astfel, verificînd întrunirea condițiilor legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța constată că obiectul excepției de neconstituționalitate invocate este art. 328 Cod penal, care intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 al. 1 lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către una din părți în prezenta pricină și nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate .

Totodată, instanța reține că solicitantul cererii a invocat verificarea unei norme juridice în baza căreia au fost condamnați A.Verdeș și S.Chirilov, care la moment nu și-au executat pedeapsa penală .

Prin urmare instanța notează că la etapa examinării cauzei normele procesuale invocate drept neconstituționale, urmează a fi aplicate, deoarece acestea au incidență la examinarea în ordine de revizuire a procesului.

Astfel, instanța consideră că sînt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor legale art. 328 Cod penal.

Urmare celor menționate mai sus, instanța va admite demersul avocatului Bot Alexandru despre ridicarea excepției de neconstituționalitate și va dispune suspendarea examinării cauzei pînă la soluționarea cererii privind verificarea constituționalității legii.

Totodată instanța va respinge cererea avocatului Bot Alexandru cu privire la suspendarea executării pedepsei aplicate lui Verdeș Artur și Serghei Chirilov, pînă la examinarea de Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate, or potrivit art. 462 al. 5 Cod de procedură penală, suspendarea executării hotărîrii supuse revizuirii poate fi dispusă în cazul admiterii cererii de revizuire, precum și în tot cursul judecării din nou a cauzei.

Pentru considerentele arătate mai sus, în conformitate cu art. 7 (3), 462 (5) Cod de procedură penală, instanța de judecată

#### DISPUNE

Se admite cererea avocatului Alexandru Bot despre ridicarea excepției de neconstituționalitate .

Se sesizează Curtea Constituțională despre excepția de neconstituționalitate invocată de către avocatul Bot Alexandru în cadrul examinării în ordine de revizuire a procesului penal în privința lui Verdeș Artur și Chirilov Serghei.

Se suspendă examinarea cererii de revizuire a procesului penal înaintată de către avocatul Bot Alexandru în interesul lui Verdeș Artur și Chirilov Serghei.

Se ridică de la examinare cauza și se expediază Curții Constituționale pentru examinarea excepției de neconstituționalitate.

Se respinge cererea avocatului Bot Alexandru despre suspendarea executării pedepsei penale în privința lui Verdeș Artur și Chirilov Serghei.

Încheierea cu drept de atac, odată cu fondul cauzei.

Președinte de ședință  
judecător



Igor Mânăscurtă

JUDECĂTORIA CIOCANA  
mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, 24/1

Revizuenți: Verdeș Artur Pavel  
mun. Chișinău str. Maria Drăgan, 36/1 ap. 15

Chirilov Serghei  
or. Soroca, str. Fadjiilor, 12

Avocatul revizuenților: Bot Alexandru  
mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, 125/1  
tel. 068111146, e-mail: bot.alexandru@law.md

## CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

### I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității dispoziției de la alin.(1) art.328 Cod penal, în partea ce vizează sintagma „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”.

### II. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

#### Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(...) (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”.

#### Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

#### Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

#### Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia”.

**Articolul 15**  
**Universalitatea**

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea”.

**Articolul 23**  
**Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle**

- „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.  
(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

**Articolul 66**  
**Atribuțiile de bază**

„Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

(...)

- c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării; (...).”

**Articolul 134**  
**Statutul**

- „(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.  
(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.  
(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

**Articolul 135**  
**Atribuțiile**

- „(1) Curtea Constituțională:  
a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; (...).”

**Articolul 140**  
**Hotărârile Curții Constituționale**

- „(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.  
(2) Hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și nu pot fi atacate”.

**2. Prevederi relevante ale Legii cu privire la Curtea Constituțională, nr.317 din 13 decembrie 1994 (M.O., 1995, nr.8) sunt următoarele:**

**Articolul 4. Atribuțiile**

- „(1) Curtea Constituțională:  
a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;  
(...)  
(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică”.

**3. Prevederi relevante ale Codului jurisdicției constituționale, nr.502 din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr.53-54) sunt următoarele:**

**Articolul 2. Autoritatea de jurisdicție constituțională**

„(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

**Articolul 4. Competența în materie a Curții Constituționale**

„(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(...)

(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova - 27 august 1994.

(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept”.

**Articolul 7. Prezumția constituționalității actelor normative**

„Orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte, se consideră constituțional pînă cînd neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul justiției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod”.

**4. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.1998**

**Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil**

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)”.

**Articolul 7. Nicio pedeapsă fără lege**

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvîrșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decît aceea aplicabilă în momentul săvîrșirii infracțiunii. (...)”.

**Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv**

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale”.

**Articolul 17. Interzicerea abuzului de drept**

„Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizînd unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decît cele prevăzute de această Convenție”.

**5. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.217 din 28.07.1990**

**Articolul 11**

„(...)”



2. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau, în momentul când au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai grea decât aceea care era aplicabilă în momentul când a fost săvârșit actul cu caracter penal".

**6. Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova**

„53. Pornind de la natura subsidiară a mecanismelor CEDO, statele membre au obligația de a extinde mecanismele de protecție a drepturilor omului la nivel național, în conformitate cu angajamentele ce derivă din procesul de eficientizare a CtEDO, asumate în cadrul Conferințelor de la Interlaken (18-19 februarie 2010), Izmir (26-27 aprilie 2011) și Brighton (19-20 aprilie 2012).

60. Curtea menționează că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Fără un acces efectiv la o instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.

61. Astfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, care presupune ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act constituind o atingere adusă drepturilor sale.

62. Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace.

63. Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională.

64. În acest context, Curtea reține că soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale.

76. Prin urmare, în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.

79. Astfel, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legislative cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

82. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

86. Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

87. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

103. Astfel, Curtea menționează că, în timp ce dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate aparține judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești de toate nivelele, precum și avînd în vedere caracterul formal al rolului Curții Supreme de Justiție și lipsa competenței acesteia de a se pronunța asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate de instanțele judecătorești ierarhic inferioare, prevederile literelor a) și g) de la alin. (1) al articolului 135 din Constituție nu pot fi interpretate în sensul restrîngerii dreptului altor instanțe ordinare de a sesiza instanța de jurisdicție constituțională.

107. În același timp, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale”.

### III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din 27 decembrie 2013 a fost încetat procesul penal pe art.328 Cod penal, în privința lui Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V., deoarece fapta lor constituie o contravenție.

2. Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V. au fost recunoscuți vinovați de comiterea contravenției de exces de putere sau abuz în serviciu în baza art.313 Cod contravențional, fiindu-le aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul public pe un termen de 3 luni.

3. Potrivit sentinței lui Verdeș A.P., care activa în calitate de inspector al grupei de combatere a furturilor și răpirilor mijloacelor de transport al Secției de poliție criminală a CPs Ciocana, deținea funcția de inspector al poliției criminale al sectorului de poliție nr.4 al CPs Ciocana al CGP mun. Chișinău și Chirilov S.F. care în temeiul ordinului nr.25 EF din 04 februarie 2011 al Ministrului Afacerilor Interne, deținea funcția de inspector al poliției criminale al sectorului de poliție Bubuieci al CPs Ciocana al CGP mun. Chișinău, i s-a imputat săvîrșirea infracțiunii de exces de putere în următoarele circumstanțe:

Verdeș A.P., în comun cu Ciortan I.V. și Chirilov S.F., la 27 septembrie 2011, în jurul orei 11.00, aflîndu-se în preajma Centrului comercial „Shopping MallDova”, amplasat pe str. Arborilor, 21, din mun. Chișinău, au încălcat procedura de reținere a cet. Atamaniuc Arcadii.

Se invocă contra lui Verdeș A. că în rezultatul acțiunilor sale au fost cauzate **daune intereselor publice**, prin faptul că a fost prejudiciată imaginea poliției ca organ de drept, care conform art.1 a Legii nr.416 din 18.12.1990 „cu privire la poliție” (actualmente abrogată - n.a.) este un organ armat de drept al autorităților publice, chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, precum și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate Atamaniuc A.A., prin faptul că acesta a fost privat ilegal de libertate, fiind lipsit de dreptul de a se deplasa în spațiu după bunul său plac de la ora 11.00 pînă la ora 13.00 ale zilei de 27 septembrie 2011, cu cauzarea de dureri fizice și suferințe psihice.

Acțiunile lui Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V. au fost calificate în baza art. 313 Cod contravențional - *săvîrșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine*

*intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, deoarece fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.*

4. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care

- Chirilov S.F. și Ciortan I.V. să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 328 alin.(2) lit. a), c) Cod penal, în conformitate cu art. 70 alin. (3) Cod penal la 4 ani închisoare, fiecare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea fiecăruia de dreptul de a ocupa funcție în cadrul MAI, pe un termen de 4 ani. în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare să fie suspendată pe un termen de 4 ani.

- Verdeș A.P., să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 328 alin.(2) lit. a),c) Cod penal, în conformitate cu art. 70 alin. (3) Cod penal la 5 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcție în cadrul MAI, pe un termen de 5 ani. în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare să fie suspendată pe un termen de 5 ani.

Concomitent și apărătorii inculpaților au declarat apel contra Sentinței primei instanțe.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2014, au fost respinse apelurile declarate de către apărători în numele inculpaților, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V. au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 328 alin.(2) lit. a),c) Cod penal, la 2 ani închisoare, fiecare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a activa în organele MAI, pe un termen de 4 ani, pentru fiecare.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V. au comis cu intenție infracțiunea prevăzută de art.328 alin.(2) lit.a) și c) din Cod penal cu indicii de calificare: *excesul de putere, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, însoțite de aplicarea violenței și de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate.*

Conchide instanța de apel că deși, Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V., nu au recunoscut vina în cele incriminate, instanța de apel a conchis că starea de fapt reținută în sarcina inculpaților în baza art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod Penal, este probată prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate, martorilor Berzan B.I., Tatarovschii V.N., procesul-verbal de confruntare din 06.04.2012, între Chirilov S.F. și partea vătămată, procesul-verbal de confruntare din 06.04.2012, între Ciortan I.V. și partea vătămată, procesul-verbal de confruntare din 26.04.2012, între Chirilov S.F. și martorul Tatarovschi V.N., procesul-verbal de confruntare din 26.04.2012 între Verdeș A.P. și martorul Tatarovschi V.N., procesul-verbal de confruntare din 26.04.2012 între Ciortan I.V. și martorul Tatarovschi V.N., procesul-verbal de confruntare din 05.05.2012 între Verdeș A.P. și partea vătămată, procesul-verbal de examinare a documentului din 19.06.2012, document anexat prin ordonanța din 19.06.2012, procesul-verbal de examinare a documentului din 20.06.2012, document anexat prin ordonanța din 20.06.2012.

Or, reieșind din procesele-verbale menționate mai sus, instanța de apel a constatat că partea vătămată a dat depoziții consecvente și că anume inculpații au fost cei care l-au reținut ilegal, au aplicat față de el violență fizică și i-au înjosit demnitatea, adică au săvârșit exces de putere.

Instanța de apel, în baza acestor materiale, a stabilit că în perioada 23.09.2011 - 27.09.2011, materialul pe plîngerea lui R. Fîrnachi în care sunt vizate acțiunile lui A. Atamaniuc, s-au aflat în procedura lui Boris Berzan și nici un act nu confirmă că A. Atamaniuc ar fi fost legal citat de către colaboratorii Comisariatului Ciocana. Astfel, inculpații nu au avut împuterniciri legale de a-l reține forțat ori de a-l deposeda forțat de averea lui.

Tot din acest material, rezultă că plîngerea lui A. Atamaniuc a fost admisă de Judecătoria Ciocana mun. Chișinău la 16.11.2011 și acțiunile de ridicare a automobilului BMW cu nr K AP 085 au fost declarate ilegale. De asemenea, aceste documente anexate la dosar, confirmă că inculpații nu au înregistrat faptul aducerii silite a părții vătămate în registrul persoanelor aduse în CPs Ciocana în ziua de 27.09.2011, însă l-au ținut ilegal de la ora 11:00 pînă la 13:00.

Așadar, în opinia instanței de apel, probele expuse supra, confirmă vinovăția inculpaților în comiterea excesului de putere, exprimat prin săvîrșirea de către persoane publice a unor acțiuni, care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, însoțite de aplicarea violenței și de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate, adică a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(2) lit. a) și c) Cod penal (red. legii din 25.05.2009).

Curtea de apel a aplicat prevederile redacției vechi a prevederilor art.328 alin.(2) lit.a) și c) Cod penal, prevederi legale care erau în vigoare la momentul săvîrșirii faptei, deoarece necătînd la faptul abrogării la art.328 alin.(2) lit.a) și c) Cod penal, prin Legea Nr.252 din 08.11.2012, componența dată nu a fost decriminalizată, ci se cuprinde în art.166<sup>1</sup> alin.(2) Cod penal (red. Legii nr.252 din 08.11.2012), însă cu o sancțiune mai aspră, iar potrivit art. 10 alin.(2) Cod penal, legea penală care înăsprește pedeapsa, nu are efect retroactiv.

**În mod special, subliniem că instanța de apel a reținut următoarele:** „În cazul dat, au fost realizate atît latura obiectivă, cît și cea subiectivă a excesului de putere și de asemenea existența legăturii directe între acțiunile inculpaților ca persoane publice cu funcții de răspundere, competențele lor, date prin lege și urmările survenite. De aceea, în acțiunile inculpaților nu se conțin elementele constitutive ale unei contravenții administrative prevăzute de art.313 Cod contravențional”. Or, în corespundere cu prevederile art. 313 Cod contravențional se supune răspunderii contravenționale fapta de exces de putere, fără a stipula survenirea de consecințe prejudiciabile. În contrast, art.328 Cod penal prevede existența acestor consecințe manifestate prin *daune în proporții considerabile aduse intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*.

6. Hotărârile judecătorești adoptate pe caz au fost contestate cu recurs de către inculpatul Verdeș A.P., prin care s-a solicitat casarea acestora, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, invocînd lipsa cauzării părții vătămate a prejudiciului considerabil, aprecierea eronată a probelor administrate la caz, aplicarea unei pedepse mai aspre decît cea solicitată de procuror, vinovăția de cele incriminate nu este demonstrată prin probe anexate la dosar.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal a concluzionat inadmisibilitatea acestora.

#### IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Din rațiunea celor expuse supra, rezultă că norma de incriminare a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată (alin.(1) art.328 Cod penal, în partea ce vizează sintagma „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”), urmează a fi aplicată la soluționarea cererii de revizuire depus de avocat în temeiul art.458 alin. (3) pct. 4) CPP în apărarea intereselor condamnatului Verdeș Artur

Astfel, reieșind din prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în coroborare cu Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentînd direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire nemijlocită la sintagma de la alin.(1) art.328 Cod penal „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”.

Determinarea întinderii sferei ilicitului penal este o prerogativă exclusivă a fiecărui stat. Altfel spus, în calitatea sa de garant al ordinii publice, statul este liber de a adopta măsuri penale necesare în vederea apărării ordinii de drept, aceasta presupunînd în primul rînd libertatea de a califica o faptă drept infracțiune. În același timp, pentru ca destinatarul și beneficiarul legii penale să cunoască care este preceptul incriminării, legiuitorul este obligat să adopte texte accesibile, precise, lipsite de echivoc, adică să respecte principiul legalității incriminării, fapt care concordă cu prevederile alin.(2) art.23 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căroră statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, iar pentru a realiza acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

După modul de descriere a laturii obiective a infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, dispoziția alin.(1) art.328 Cod penal se situează la nivelul unei grave deficiențe tehnico-legislative, care incontestabil are un impact negativ asupra actului de înlăptuire a justiției. În special, obiectăm asupra modului de descriere a urmărilor prejudiciabile ale acestei infracțiuni, desemnate prin sintagma „daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”. Întrucît textele de lege enunțate au o natură estimativă, sunt vagi și imprecise, există riscul real de instaurare a arbitrarului judiciar. Ne convingem de acest fapt, luînd în calcul criticile aduse acestei sintagme pe care le regăsim în Expertiza Codului penal al Republicii Moldova, realizată în cadrul Programului de cooperare al Consiliului Europei pentru consolidarea statului de drept (Expertiza Codului penal al Republicii Moldova efectuată de către Vincent Coussirat-Coustere, disponibil: [www.dejure.md/library\\_upld/d390.doc](http://www.dejure.md/library_upld/d390.doc);

Expertiza Codului penal al Republicii Moldova efectuată de către Mariavaleria del Tufo, disponibil: <http://cj.md/uploads/Expertiza-Codului-penal-al-Republicii-Moldova-Italia.pdf>).

În particular, în raport cu art.328 Cod penal, experții au semnalat lipsa de precizie ce decurge din textul de lege: „*daune considerabile aduse intereselor publice*”. La concret, expertul Vincent Coussirat-Coustère, aduce următoarele argumente: „*Principiile legalității și previzibilității legii penale cer ca infracțiunile să fie definite cu mare exactitate ...*”.

În susținerea acestei optici se expune și doctrina. Astfel, se sublinează că principiul legalității incriminării pretinde legiuitorului adoptarea unor texte *complete* (pentru a acoperi toate ipotezele de bază ale incriminării) și *precise* (pentru a servi la stabilirea exactă a sensului unor termeni sau expresii și la determinarea fără echivoc a limitelor reale ale câmpului incriminării), cerințe consacrate atât în planul cadrului juridic național (alin.(3) art.53 al Legii privind actele legislative, nr.780 din 27.12.2001 (M.O., 2002, nr.36-38)), cât și reținute în jurisprudența CtEDO. Cu această ocazie, amintim că CtEDO a fost chemată de nenumărate ori să se expună asupra coraportului dintre principiul generalității legilor și principiul legalității incriminării și, cu această ocazie, să constate dacă s-a încălcat sau nu art.7 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Liberăților Fundamentale.

Astfel, în cauza *Kokkinakis împotriva Greciei* [CEDO, 25.05.1993, par.40], instanța europeană a decis cu caracter de principiu că legalitatea incriminării este îndeplinită „atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederea normei pertinente și, la nevoie, cu ajutorul interpretării date de jurisprudență, ce acțiuni și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală.”

În cauza *Dragotoniu și Militaru-Pidhorni împotriva României* [CEDO, 24.05.2007], Curtea a amintit în par.35 semnificația noțiunii de previzibilitate. Făcînd referire la cauza *Groppera Radio AG și alții împotriva Elveției* [CEDO, 28.03.1990, par.68], instanța europeană a reiterat că previzibilitatea depinde în mare măsură de contextul textului despre care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi. De asemenea, amintind de cauza *Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit al Marii Britanii* [CEDO, 13.07.1995, par.37], CtEDO a indicat că previzibilitatea legii nu se opune ca persoana interesată să fie nevoită să recurgă la o bună consiliere pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune. Acest lucru se întîmplă de obicei cu profesioniștii, obișnuiți să facă dovada unei mari prudențe în exercitarea meseriei lor. De asemenea, se poate aștepta de la ei să acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor pe care le implică (*Cantoni împotriva Franței* [CEDO, 15.11.1996, par.35]).

În cauza *Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit al Marii Britanii* [CEDO, 13.07.1995], Curtea ne sugerează să apelăm la buna consiliere pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune interzisă. Analizînd însă cauza *Dragotoniu și Militaru-Pidhorni împotriva României*, în par.43 al Hotărîrii din 24 mai 2007, remarcăm că instanța europeană semnalează următoarele: „Acțiunea doctrinei de a interpreta liber un text de lege nu poate înlocui existența unei jurisprudențe. A raționa altfel ar însemna să încalci obiectul și scopul acestei dispoziții, care dorește ca nimeni să nu fie condamnat în mod arbitrar”. Deci, doctrina nu poate înlocui o

jurisprudență necesară, și pe cale de consecință, nu ne putem baza în plan principal pe doctrină pentru a înlătura ambiguitatea textului de lege.

Mai mult ca atât, în par.36 al Hotărârii din 24 mai 2007 [*Cauza Dragotoniu și Militaru-Pidhorni împotriva României*], instanța europeană scoate în evidență principiul generalității legilor, stabilind că chiar din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una din tehnicile tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. De asemenea, numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi, pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație. Interpretarea și aplicarea unor asemenea texte depinde de practică, fapt susținut anterior de Curte în cauzele *Kokkinakis împotriva Greciei* [CEDO, 25.05.1993] și *Cantoni împotriva Franței* [CEDO, 15.11.1996].

Tocmai poziția Curții Europene expusă supra constituie punctul culminant al polemicii ridicate. Considerăm că, reieșind din conjunctura textului de lege de la alin.(1) art.328 Cod penal, destinatarul și beneficiarul normei de incriminare nu poate deduce sau cel puțin anticipa care anume urmări prejudiciabile pot să angajeze răspunderea penală.

Este adevărat că formula urmărilor prejudiciabile prevăzută de lege lata, permite păstrarea stabilității legii în condițiile dinamismului. Însă, tot atât de adevărat este și pericolul instaurării arbitrariului din partea subiecților abilitați cu aplicarea legii penale. Aceasta deoarece nu există o practică judiciară uniformă referitoare la interpretarea urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii de la alin.(1) art.328 Cod penal. Vom demonstra acest lucru, făcând referință la practica de urmărire penală și practica judiciară

Exemplul I. Sentința Judecătorei Buiucani, mun.Chișinău din 22 octombrie 2014. Dosarul nr. 1-129/14.  
[http://instante.justice.md/apps/hotariri\\_judecata/inst/jbu/jbu.php](http://instante.justice.md/apps/hotariri_judecata/inst/jbu/jbu.php)

*În fapt, acuzatorul de stat a pledat pentru recunoașterea inculpatului B.I. vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.328 CP RM, întrucît în exercitarea atribuțiilor de ofițer de urmărire penală (tănuirea materialului înregistrat în baza plîngerii lui C.S. și redarea unui aspect legal acțiunilor sale prin întocmirea scrisorii de expediere a materialului către procuratura de sector, cu indicarea numărului de ieșire care nu corespunde registrului de evidență a corespondenței de ieșire) a cauzat părții vătămate C.S. daune în proporții considerabile, exprimate prin încălcarea drepturilor acesteia la un proces echitabil și acces la justiție, precum și daune considerabile nepatrimoniale aduse intereselor publice, statul abilitînd ofițerul de urmărire penală cu atribuții ce apără drepturile și interesele cetățenilor, dar nu cu încălcarea frauduloasă a acestor drepturi. Instanța însă a achitat inculpatul, întrucît a constatat că fapta comisă de B.I. nu întrunește elementele infracțiunii imputate. La concret, în partea motivatorie a sentinței, instanța reține că în speță nu există urmarea prejudiciabilă cerută de alin.(1) art.328 CP RM, deoarece prin „daune în proporții considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”, se înțelege după caz: 1) vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății; 2) leziuni corporale care nu implică un prejudiciu pentru sănătate; 3) daune materiale care nu ating proporțiile mari etc.*

**Exemplul II.** Sentința Judecătorei Buiucani, mun.Chișinău din 30 iunie 2015. Dosarul nr.1-352/15. Disponibil: [http://instante.justice.md/apps/hotariri\\_judecata/inst/jbu/jbu.php](http://instante.justice.md/apps/hotariri_judecata/inst/jbu/jbu.php)

*În fapt, V.T., șef al Penitenciarului nr.9 Pruncul a permis unei persoane condamnate pentru comiterea unei infracțiuni deosebit de grave de a se deplasa fără escortă în afara instituției penitenciare pentru perioada 26.05.2012-30.12.2014, fapt ce a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice. Astfel, instanța în partea descriptivă a sentinței de condamnare, a semnalat următoarele: „Aceste prejudicii (adică, daune în proporții considerabile cauzate intereselor publice ca efect al depășirii drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege – n.a.) se manifestă prin diminuarea autorității organelor instituțiilor penitenciare, diminuarea încrederii societății în activitatea acestor organe, care poartă răspundere pentru respectarea regimului de executare a pedepsei de către persoanele condamnate la închisoare”.*

**Exemplul III.** Decizia Judecătorei Rezina din 01 octombrie 2003. Disponibil: [http://instante.justice.md/apps/hotariri\\_judecata/inst/jrz/jrz.php](http://instante.justice.md/apps/hotariri_judecata/inst/jrz/jrz.php)

*S.I. a fost recunoscut culpabil de comiterea contravenției prevăzute la art.313 Cod contravențional, întrucât activînd în calitate de inspector patrulare rutieră a Inspectoratului Național de Patrulare a Inspectoratului General de Poliție a batalionului nr.3, plutonul nr.6 R-Ș, la 18 iunie 2013, în jurul orei 23:00, nu a documentat cazul conducerii de către șoferul M.A. a automobilului de model „Toyota Corolla”, fără permis de conducere și i-a permis șoferului să plece cu automobilul de la fața locului.*

Reieșind din exemplele de mai sus, deducem interpretarea neunitară a terminologiei a cărei neconstituționalitate se ridică, care incontestabil denotă subiectivismul în cadrul actului de înlăptuire a justiției, subiectivism generat tocmai de caracterul ambiguu al textului de lege.

Oare destinatarul și beneficiarul legii penale poate apela cu încredere la o consiliere din partea profesioniștilor pentru a clarifica consecințele ce vor decurge din nerespectarea preceptului normei de incriminare, atât timp cît nici subiecții oficiali de aplicare a legii penale nu împărtășesc viziuni unitare asupra conținutului unuia și aceluiași text de lege? Or, din logica lucrurilor nu este clar de ce deplasarea fără escortă în afara instituției penitenciare a fost interpretată că a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, însă într-o altă cauză omisiunea de a documenta conducerea de către șoferul automobilului fără permis de conducere și permisiunea șoferului să plece cu automobilul de la fața locului, nu a generat daune în proporții considerabile intereselor publice? Oare în ultima ipoteză nu s-a produs o diminuare a autorității Inspectoratului Național de Patrulare a Inspectoratului General de Poliție, diminuarea încrederii societății în activitatea acestei autorități, pentru a reșine în speță daunele considerabile intereselor publice cauzate prin exces de putere?

Amintim cu această ocazie că, una dintre condițiile esențiale a statului de drept, așa cum se pretinde în alin.(3) art.1 al Constituției Republicii Moldova, este aplicarea cu strictețe a principiului legalității - principiu general de drept al supremației și respectării necondiționate a dreptului, garantat de art.1 din Convenția Europeană în coroborare cu preambulul Constituției Republicii Moldova.



Importanța evaluării corecte și unitare a urmărilor prejudiciabile în cazul infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu este principală, deoarece de întinderea acestora depinde: disocierea infracțiunilor prevăzute la art.328 Cod penal de contravenția cu aceeași denumire consacrată în art.313 Cod contravențional, și implicit aplicarea sferei ilicitului penal sau cel contravențional. Or, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu își găsește sediul atât în sfera ilicitului penal, cât și a celui contravențional. Reieșind din prevederea de la art.328 Cod penal, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu constituie o infracțiune care aduce atingere activității de serviciu în sfera publică, dar care nu este legată nemijlocit de corupție. Corespondentul acestei incriminări în plan contravențional este art.313 Cod contravențional, purtând aceeași denumire, raportându-se la categoria contravențiilor ce afectează activitatea autorităților publice. Astfel, incriminarea de la art.328 Cod penal are menirea de a proteja în plan principal bunul mers al activității serviciului în care persoana publică, respectiv persoana cu funcție de demnitate publică își desfășoară activitatea, iar prin contravenția de la art.313 Cod contravențional se ocrotește bunul mers al activității autorităților publice în care acestea își desfășoară activitatea, în ambele cazuri prin îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine, fără excese, cât și prin apărarea intereselor publice, a drepturilor și intereselor legale ale persoanei fizice sau ale persoanei juridice. Denumirea comună dată preceptului ilicitului penal și al celui contravențional se datorează similitudinii faptei prejudiciabile care constă în acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege.

Comparând cele două texte de lege, adică art.313 Cod contravențional și, respectiv art.328 Cod penal, remarcăm că pentru a se reține ilicitul contravențional de exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu este absolut obligatoriu ca acțiunea ce depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege să se realizeze într-un mod care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Chiar dacă în dispoziția art.328 Cod penal nu este expres invocată această cerință, ea este deductibilă. Or, în calitate de obiecte ale daunei cauzate prin infracțiunea de la alin.(1) art.328 Cod penal apar: interesele publice, precum și drepturile și interesele private (ale persoanei fizice sau juridice). De aici și concluzia: dacă obiecte ale daunei cauzate prin infracțiune constituie interesele publice sau drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice și, de vreme ce acestea suportă o lezare efectivă, acțiunea ce depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege este comisă într-un mod care contravine obiectelor asupra cărora se îndreaptă activitatea infracțională. Din această perspectivă, cele două fapte supuse comparării sunt similare.

Totuși între cele două norme există și distincții. Astfel, spre deosebire de art.313 Cod contravențional, în cazul componentei infracțiunii prevăzute la art.328 Cod penal, urmările prejudiciabile reprezintă un semn obligatoriu al laturii obiective. Deci, pentru consumarea infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.328 Cod penal este obligatoriu survenirea unei urmări prejudiciabile, și anume: daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice. Firește, în cazul art.313 Cod contravențional, fapta poate fi cauzatoare de prejudicii, însă ele nu ating proporțiile considerabile, fapt ce-l deducem din sintagma de la art.313 Cod contravențional – „dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii”.

Reieșind din interpretarea sistemică a normelor juridico-penale, și anume din art.126 coroborat cu art.328 Cod penal, urmările prejudiciabile prevăzute la alin.(1) art.328 Cod penal au atît o natură patrimonială, cît și nepatrimonială.

Dacă dauna cauzată de către făptuitor ca efect al comiterii excesului de putere sau depășirii atribuțiilor de serviciu este de natură patrimonială, subiecții oficiali de aplicare în concret a legii penale urmează să stabilească, în baza probelor administrate, cuantumul daunelor cauzate. Astfel, la aprecierea caracterului considerabil al daunei, subiecții oficiali se vor conduce de criteriile prevăzute la alin.(2) art.126 CP RM, și anume: valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei.

Dacă dauna cauzată de către făptuitor ca efect al comiterii excesului de putere sau depășirii atribuțiilor de serviciu este de natură nepatrimonială, la aprecierea caracterului considerabil al daunei, subiecții oficiali de aplicare în concret a legii penale se vor conduce de criteriul prevăzut la alin.(2) art.126 CP, și anume: gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Considerăm acest unic criteriu incapabil să orienteze cei îndrăduiți cu aplicarea legii penale dacă se rețin sau nu daunele considerabile intereselor publice, în sensul în care legiuitorul a admis o ingerință impardonabilă asupra principiului legalității, în speță relativ existenței faptului infracțiunii. Cu alte cuvinte atît în varianta contravențională, cît și penală a excesului de putere, legiuitorul a penalizat faptele care obstrucționează în forma descrisă activitatea administrativă a unei instituții.

Pe cale de consecință, în formula în care fost expusă incriminarea excesului de putere este imposibil de a delimita caracterul considerabil al prejudiciilor aduse intereselor publice, deoarece așa cum prevede art.126 alin.(2) Cod penal caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luîndu-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Mai mult, rămîne a fi neclarificată dilema delimitării daunei considerabile și a celei esențiale, or, noțiunile definesc aceleași circumstanțe într-o formulare extrem de vagă. Respectiv, clarificarea și atribuirea de conținut noțiunii de daună considerabilă rămîne la liberul arbitru al acuzării de stat și a instanței de judecată, aprecierea gravității consecințelor fiind una exclusiv subiectivă fapt dedus și din speța care a și constituit premisa ridicării excepției de neconstituționalitate. Or, acuzarea a considerat că fapta comisă de Verdeș Artur și Chirilov Serghei întrunește elementele componenței de infracțiune prevăzută la art.328 Cod penal, în timp ce instanța de fond a reținut în acțiunile inculpatului contravenția de la art.313 Cod contravențional, și în final instanța de apel a fost solidară cu acuzarea, reținîndu-i lui Verdeș Artur infracțiunea de exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu.

Cu referire la situația criticată, facem referință la cauza *Liivic contra Estoniei* [CEDO, 25.06.2009, definitivă la 25.10.2009]. Interesul nostru pentru respectiva cauză, decurge îndeosebi din interpretarea dată de către instanța europeană unui text de lege din Codul penal al Estoniei, ce desemnează urmările prejudiciabile ale unei infracțiuni care includea în sine urmări prejudiciabile similare celor de la alin.(1) art.328 Cod penal. Avem în vedere dispoziția art.161 CP al Estoniei în redacția din 1961 (actualmente abrogat), prin care se incrimina fapta de abuz de serviciu, avînd următorul

conținut: „Folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune substanțiale drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor ori intereselor naționale”. După cum observăm, există o similitudine dintre terminologia ce conturează urmările prejudiciabile înscrise în alin.(1) art.328 Cod penal și sintagma ce desemnează consecința infracțională care a constituit obiectul examinării de către CtEDO în cauza *Liivic contra Estoniei*. În fapt, reclamantul a pretins, printre altele, încălcarea art.7 din Convenție, întrucât condamnarea sa în conformitate cu art.161 CP al Estoniei în redacția din 1961 s-a produs în mod aleatoriu, într-un cadru vag, deoarece consideră el, conținutul normei incriminatoare este lipsită de claritate. Astfel, reclamantul a fost recunoscut vinovat pentru faptul că fiind director general interimar al Agenției de Privatizare, a semnat un contract prin care o societate pe acțiuni cu capital de stat a fost supusă privatizării, acțiune care, potrivit instanțelor naționale, a afectat semnificativ imaginea autorității statului în societate, precum și a reputației Republicii Estonia ca partener contractual la nivel internațional și, într-un final, a cauzat daune morale semnificative intereselor naționale.

Fiind chemată să evalueze dacă infracțiunea în baza căreia a fost condamnat reclamantul a fost definită cu suficientă previzibilitate, CtEDO întâi de toate a remarcat în §97 al Hotărârii sale că, sintagma „cauzarea daunelor substanțiale intereselor naționale” a fost moștenită de la fostul sistem sovietic. În același timp, în §§99-101 al hotărârii în cauza *Liivic contra Estoniei*, CtEDO notează că, întrucât potrivit art.161 CP al Estoniei în redacția din 1961, provocarea daunelor esențiale reprezintă un element important al infracțiunii de abuz de serviciu, interpretarea și aplicarea respectivei norme de incriminare în speță a implicat utilizarea unor noțiuni generale, iar criteriile folosite de către instanțele de judecată naționale referitoare la evaluarea dacă a existat un prejudiciu, după cum acesta este unul ordinar, substanțial sau pe scară largă, au fost prea vagi.

Într-adevăr, factorii descriși în speță nu conferă o precizie referitor la nivelul prejudiciului cauzat circumstanțelor cauzei, ceea ce a determinat CtEDO să constate în §104 al hotărârii că, a avut loc o încălcare a art.7 din Convenție, întrucât dispoziția penală analizată nu a fost de calitate cerută în temeiul Convenției: să fie clară și previzibilă.

În definitivă, raportînd textul de lege „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” consacrat în alin.(1) art.328 Cod penal la aspectele abordate de CtEDO în această materie, ne convingem despre pericolul real ca Republica Moldova să fie condamnată pentru încălcarea art.7 din Convenția Europeană; or, situația juridică a Estoniei care a constituit obiectul jurisprudenței în cauză se atestă și în planul cadrului incriminator național.

În concluzie, considerăm că Verdeș Artur și Chirilov Serghei au fost tras ilegal la răspundere penală pentru fapta de exces de putere, or, nu a fost consumate dilemele referitoare la:

- a. Existența componentei de contravenție sau de infracțiune a excesului de putere;
- b. Legalitatea faptei de exces de putere în varianta definită de alin.(1) art. 328 CP RM.

## V. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(...)

## VI. CERINȚELE AUTORULUI

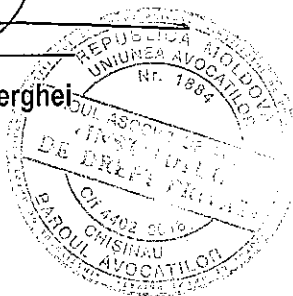
Reieșind din cele relevate, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.(1) lit.a), art.24 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.a), art.39 din Codul jurisdicției constituționale, art.7 alin.(3) din Codul de procedură penală,

## SOLICITĂM:

Disponerea prin Încheiere asupra ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederii de la alin.(1) art.328 Cod penal, în partea ce vizează sintagma *„dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”*.

~~Alexandru BOT~~

Avocatul lui Verdeș Artur și Chirilov Serghei



JUDECĂTORIA CIOCANA  
mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, 24/1

Revizuenți: Verdeș Artur Pavel  
mun. Chișinău str. Maria Drăgan, 36/1 ap. 15

Chirilov Serghei  
or. Soroca, str. Fașjilor, 12

Avocatul  
revizuenților: Bot Alexandru  
mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, 125/1  
tel. 068111146, e-mail: bot.alexandru@law.md

### CERERE DE REVIZUIRE

(concretizată)

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din 27 decembrie 2013 a fost încetat procesul penal pe art. 328 Cod penal, în privința lui Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V., deoarece fapta lor constituie o contravenție.

Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V. au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 313 Cod contravențional, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul public pe un termen de 3 luni.

2. Potrivit sentințe lui Verdeș A.P., care activa în calitate de inspector al grupei de combatere a furturilor și răpirilor mijloacelor de transport al Secției de poliție criminală a CPs Ciocana, deținea funcția de inspector al poliției criminale al sectorului de poliție nr.4 al CPs Ciocana al CGP mun. Chișinău și Chirilov S.F. care în temeiul ordinului nr.25 EF din 04 februarie 2011 al Ministrului Afacerilor Interne, deținea funcția de inspector al poliției criminale al sectorului de poliție Bubuieci al CPs Ciocana al CGP mun. Chișinău, i s-a imputat săvârșirea infracțiunii de exces de putere în următoarele circumstanțe:

Verdeș A.P., în comun cu Ciortan I.V. și Chirilov S.F., la 27 septembrie 2011, în jurul orei 11.00, aflându-se în preajma Centrului comercial „Shopping MallDova”, amplasat pe str. Arborilor, 21, din mun. Chișinău, au încălcat procedura de reținere a cet. Atamaniuc Arcadii,

Se invocă contra lui Verdeș A. că în rezultatul acțiunilor sale au fost cauzate daune intereselor publice, prin faptul că a fost prejudiciată imaginea poliției ca organ de drept, care conform art.I a Legii nr.416 - XII din 18.12.1990 „cu privire la poliție” este un organ armat de drept al autorităților publice, chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, precum și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate Atamaniuc Arcadii.

CONSILIUL SUPLENTORE AL AMPRIȘTĂTURII	
JUDECĂTORIA CIOCANA, mun. CHIȘINĂU	
Intrare Nr.	10552 1
10	06 2016

că acesta a fost privat ilegal de libertate, fiind lipsit de dreptul de a se deplasa în spațiu după bunul său plac de la ora 11.00 pînă la ora 13.00 ale zilei de 27 septembrie 2011, cu cauzarea de dureri fizice și suferințe psihice.

Acțiunile lui Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V. au fost calificate în baza art. 313 Cod contravențional - *săvîrșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, deoarece fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care

- Chirilov S.F. și Ciortan I.V. să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 328 alin.(2) lit. a),c) Cod penal, în conformitate cu art. 70 alin. (3) Cod penal la 4 ani închisoare, fiecare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea fiecăruia de dreptul de a ocupa funcție în cadrul MAI, pe un termen de 4 ani. În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare să fie suspendată pe un termen de 4 ani.

- Verdeș A.P., să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 328 alin.(2) lit. a),c) Cod penal, în conformitate cu art. 70 alin. (3) Cod penal la 5 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcție în cadrul MAI, pe un termen de 5 ani. În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare să fie suspendată pe un termen de 5 ani.

Concomitent și apărătorii inculpaților au declarat apel contra Sentinței primei instanțe.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2014, au fost respinse apelurile declarate de către apărători în numele inculpaților, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V. au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 328 alin.(2) lit. a),c) Cod penal, la 2 ani închisoare, fiecare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a activa în organele MAI, pe un termen de 4 ani, pentru fiecare.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V. au comis cu intenție infracțiunea prevăzută de art.328 alin.(2) lit.a) și c) din Cod penal cu indicii de calificare: *excesul de putere, adică săvîrșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, însoțite de aplicarea violenței și de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate.*

Conchide instanța de apel că deși, Verdeș A.P., Chirilov S.F. și Ciortan I.V., nu au recunoscut vina în cele incriminate, instanța de apel a conchis că starea de fapt reținută în sarcina inculpaților în baza art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod Penal, este probată prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate, martorilor Berzan B.I., Tatarovschii V.N., procesul-verbal de confruntare din 06.04.2012, între Chirilov S.F. și partea vătămată, procesul-verbal de confruntare din 06.04.2012, între Ciortan I.V. și partea vătămată, procesul-verbal de confruntare din 26.04.2012, între Chirilov S.F. și martorul Tatarovschi V.N., procesul-verbal de confruntare din 26.04.2012 între Verdeș A.P. și martorul Tatarovschi V.N., procesul-verbal de confruntare din 26.04.2012 între Ciortan I.V. și martorul Tatarovschi V.N., procesul-verbal de confruntare din 05.05.2012 între Verdeș A.P. și partea vătămată, procesul-verbal de

examinare a documentului din 19.06.2012, document anexat prin ordonanța din 19.06.2012, procesul-verbal de  
examinare a documentului din 20.06.2012, document anexat prin ordonanța din 20.06.2012.

Or, reieșind din procesele-verbale menționate mai sus, instanța de apel a constatat că partea vătămată a dat  
depoziții consecvente și că anume inculpații au fost cei care l-au reținut ilegal, au aplicat față de el violență fizică și  
i-au înjosit demnitatea, adică au făcut exces de putere.

Instanța de apel, în baza acestor materiale, a stabilit că în perioada 23.09.2011 - 27.09.2011, materialul pe  
plîngerea lui R. Fârnași în care sunt vizate acțiunile lui A. Atamaniuc, s-au aflat în procedura lui Boris Berzan și nici  
un act nu confirmă că A. Atamaniuc ar fi fost legal citat de către colaboratorii Comisariatului Ciocana. Astfel,  
inculpații nu au avut împuterniciri legale de a-l reține forțat ori de a-l deposeda forțat de averea lui.

Tot din acest material, rezultă că plîngerea lui A. Atamaniuc a fost admisă de Judecătoria Ciocana mun.  
Chișinău la 16.11.2011 și acțiunile de ridicare a automobilului BMW cu nr K AP 085 au fost declarate ilegale.

De asemenea, aceste documente anexate la dosar, confirmă că inculpații nu au înregistrat faptul aducerii  
silite a părții vătămate în registrul persoanelor aduse în CPs Ciocana în ziua de 27.09.2011, însă l-au ținut ilegal de  
la ora 11:00 pînă la 13:00.

Așadar, în opinia instanței de apel, probele expuse supra, confirmă vinovăția inculpaților în comiterea  
excesului de putere, exprimat prin săvîrșirea de către persoane publice a unor acțiuni, care depășesc în mod vădit  
limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor  
publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, însoțite de aplicarea violenței și de acțiuni  
care înjosesc demnitatea părții vătămate, adică a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) și c) Cod penal (red.  
legii din 25.05.2009 ).

Curtea de apel a aplicat prevederile redacției vechi a prevederilor art. 328 (2) lit. a) și c) Cod penal, prevederi  
legale care erau în vigoare la momentul săvîrșirii faptei , deoarece necătfînd la faptul abrogării la art. 328 (2) lit. a) și  
c) Cod penal, prin legea Nr. 252 din 08.11.2012, componenta dată nu a fost decriminalizată, ci se cuprinde în art.  
166<sup>1</sup> alin. (2) Cod penal (red. legii nr. 252 din 08.11.2012), însă cu o sancțiune mai aspră, iar potrivit art. 10 alin. (2)  
Cod penal, legea penală care înăsprește pedeapsa, nu are efect retroactiv.

5. Hotărîrile judecătorești adoptate pe caz au fost contestate cu recurs de către inculpatul Verdeș A.P., prin  
care s-a solicitat casarea acestora, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, invocînd lipsa  
cauzării părții vătămate a prejudiciului considerabil, aprecierea eronată a probelor administrate la caz, aplicarea  
unei pedepse mai aspre decît cea solicitată de procuror, vinovăția de cele incriminate nu este demonstrată prin  
probe aneate la dosar.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul  
penal a concluzionat inadmisibilitatea acestora.

7. Contra respectivelor concluzii intervenim cu cerere de revizuire în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 4) CPP.

În acest sens, evidențiem că instanța de apel a constatat următoarele : „În cazul dat, au fost realizate atît latura  
obiectivă, cît și cea subiectivă a excesului de putere și de asemenea existența legăturii directe între acțiunile  
inculpaților ca persoane publice cu funcții de răspundere, competențele lor, date prin lege și urmările survenite. De

„aceea, în acțiunile inculpaților nu se conțin elementele constitutive ale unei contravenții administrative prevăzute de art. 313 Cod contravențional”.

Or, în corespundere cu prevederile art. 313 CC RM se reglementează incriminarea contravențională a faptelor de exces de putere, fără a stipula survenirea de consecințe prejudiciabile. În contrast, art. 328 CP RM prevede existența acestor consecințe manifestate prin *daune în proporții considerabile aduse intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*.

Considerăm prim noțiunea daunelor considerabile, reglementate în particular prin prevederile art. 126 alin. (2) CP RM, legiuitorul a admis o ingerință impardonabilă asupra principiul legalității, în speță relativ existenței faptului infracțiunii. Astfel, atât art. 313 CC RM, cât și art. 328 CP RM, prevăd incriminarea actelor de exces de putere și depășire a atribuțiilor de serviciu. În ambele variante (contravențională și penală) a faptei prejudiciabile rezultă o ingerință asupra relațiilor sociale care se referă la buna desfășurare a activității în sfera publică.

Cu alte cuvinte atât în varianta contravențională, cât și penală a excesului de putere, legiuitorul a penalizat faptele care obstrucționează în forma descrisă activitatea administrativă a unei instituții.

Pe cale de consecință, în formula în care fost expusă reglementarea excesului de putere este imposibil de a delimita caracterul considerabil al prejudiciilor aduse intereselor publice, deoarece așa cum prevede art. 126 alin. (2) CP RM caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, **iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.**

Mai mult, rămâne a fi neclarificată dilema delimitării daunei considerabile și a celei esențiale, or, noțiunile definesc aceleași circumstanțe într-o formulare extrem de vagă. Respectiv, clarificarea și atribuirea de conținut noțiunii de daună considerabilă rămâne la liberul arbitru al acuzării de stat, aprecierea gravității consecințelor fiind una exclusiv subiectivă.

În acest sens, reiterăm că atât art. 313 CC RM, cât și art. 328 CP RM, presupun violarea intereselor ocrotite de lege, însă legea penală specifică un grad de ingerință mai grav asupra acestor interese, fără a defini criteriile de apreciere obiectivă a acestei gravități.

În concluzie, considerăm că Verdeș Artur a fost atras ilegal la răspundere pentru fapta penală de exces de putere, or, nu a fost consumate dilemele:

- a. Existenței componenței de contravenție sau infracțiune a excesului de putere;
- b. Legalității faptei de exces de putere în varianta definită de art. 328 CP RM.
8. În baza celor expuse, până la soluționarea cererii de revizuire intervenim cu solicitarea ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 328 CP RM.

În partea aspectelor procedurale ale cererii evidențiem că la data de 09 februarie 2016, prin Hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), Curtea Constituțională a explicat că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea



unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

9. În baza celor menționate, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 458 alin.(3) pct. 4), 460 CPP

#### SOLICITĂM:

- 1) Admiterea revizuirii;
- 2) Rejudecarea cauzei de învinuire a lui Verdeș Artur și Chirilov Serghei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) și b) CP RM, conform regulilor prevăzute pentru prima instanță;
- 3) Până la soluționarea în fond a cererii de revizuire, suspendarea executării pedepsei de către Verdeș Artur și Chirilov Serghei;
- 4) Până la soluționarea în fond a cererii de revizuire, dispunerea prin Încheiere asupra ridicării excepției de neconstituționalitate pentru verificarea constituționalității art. 328 CP RM.

#### Anexe:

- a. Copia cererii – 2 exemplare;
- b. Copia cererii de suspendare a pedepsei – 2 exemplare;
- c. Copia cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate – 2 exemplare;
- d. Mandatul avocațial.

Alexandru BOT

Avocatul lui Verdeș Artur și Chirilov Serghei

